

Prenumerata „Kur. War.”
wynosi w Warszawie rocznie
r. 4 k. 80, półrocznie rs. 2 k. 40
kwartalnie rs. 1 k. 20, miesięcznie
k. 40; za odroczenie do domu do-
płaca się kop. 5.

Numer pojedynczy w Kan-
torze Redakcji kop. 5.

Redakcja otwarta od 11-tej
rano do 2-giej po południu.

Dzień: S. Maksymina Biskupa.
Jutro: SS. Felicjana i Pryma MM.
Czwartek: SS. Małgorzaty Kr. i Bogumiła.
Piątek: S. Barnaby Apostoła.

Wschód słońca o godzinie 3 m. 40
Zachód „ „ 8 „ 16

Długość dnia god. 16 minut 33
Przybyło „ „ 9 „ 4

Adres Redakcji „Kurjera Warszawskiego” PLAC TEATRALNY Nr 5, dom W. L. Zabłockiej.

**Na prowincji i w Cesar-
stwie** wynosi rocznie r. sr. 8,
(w tem mieści się już opłata po-
sztowa za przesyłkę rs. 1 kop. 40,
oraz za opakowanie i ekspedycję
rs. 1 kop. 80).

Prenumerata przyjmując się re-
sznie półrocznie i kwartalnie.

Rękopisma nadsyłane do
Redakcji nie zwracają się.

Sobota: S. Onufrego Pustelnika.
Niedziela: S. Antoniego Padewskiego.
Poniedziałek: S. Bazylego Biskupa.
Wtorek: SS. Wita i Modesta MM.

KURJER WARSZAWSKI

ROK PIĘDZIESIĄTY PIĄTY

— W Roskaszach Warszawskiego Ober - Policmajstra do
Policji Wykonawczej, za Nr 143 wydanym, samieszono:
Dostarczam, że podczas wyjazdu z koncertu w Dolinie Szwaj-
carskiej niektórzy z postalców i zgromadzających się tutaj
chłopców ulicznych, wyrzyskują publiczność w następujący spo-
sób: zamawiają zawczasu wszystkich niezających dorożkarzy,
a następnie nastrożają takowych potrzebującym za opłatą
zwiększoną od 60 kop. do 1 rubla.

Z tego powodu polecam Komisarzowi uczątku Łazien-
kowskiego, ściśle pod osobistą odpowiedzialnością, przestrze-
gać za pośrednictwem właściwej służby Policji, ażeby
nadal nie podobnego miejsca nie miało; naruszających niniej-
sze rozporządzenie zatrzymywać i przedstawiać mnie, a chłop-
com ulicznym zbierania się tutaj zupełnie zabronić.

Utrzymujący biuro postalców Szaniawski wezwany został
przez mnie, ażeby dla zapewnienia wygody publiczności, wy-
znaczyć każdodziennie na czas koncertów w Dolinie Szwaj-
carskiej bez zmiany trzech postalców w celu sprowadzania
niezających dorożek, dla osób żądających tego przy wyjściu
z Doliny, za wynagrodzeniem po kop. 5 za każdą sprowa-
dzoną dorożkę.

Wkładam również obowiązek na Majora Tura, przestrze-
gać, ażeby dorożkarze niezający przez passażerów przejeżdża-
jący do Doliny Szwajcarskiej, stawali z tyłu ekipaży pry-
watnych.

— br — Mieszkańcy wielu krajów Azji, Ameryki,
Afryki i Oceanji tatuują sobie skórę. Australczycy
z nad Botany Bay malują sobie kółka około każdego
oka, Fellatki z środkowej Afryki, barwią palce u nóg
i rąk na czerwono purpurowy kolor, żeby kolejno na
kolor niebieski, żółty i purpurowy, a włosy na niebie-
ski. Warszawianki malują sobie policzki na kolor biały
i różowy, powieki na siny, a włosy na czarny, blond
i t. d.

Pod tym więc względem Warszawianki stoją na ró-
wni z powyżej wyliczonymi przedstawicielami ludzko-
ści, ale...

Alle wszyscy ozdabiający swą skórę tatuowaniem, ta-
tuują się bardzo starannie, australczycy z nad zatoki
botanicznej malują zgrabne kółka, a Fellatki bardzo
pięknie malują swe palce na kolor purpurowy a żeby
na żółty i niebieski, warszawianki zaś malują się bar-
dzo niezręcznie, bardzo nieudolnie.

U wszystkich powyższych plemion sztuka malowa-
nia się odpowiada w zupełności stopniowi ich cywili-
zacji — u warszawianek zaś, pozostała niemal na sto-
pniu przedpotopowym.

Sztuka malowania się ma za cel upiększenie twarzy
do złudzenia naśladowanie natury, a tym czasem piękne
warszawianki tak niestaranie, czy tak nieumiejętnie
wypełniają tę czynność, że aż litość bierze.

Wyjdź tylko na Nowy-Swiat lub do ogrodu Saskie-
go, a spostrzeżesz, że na 3 przechodzące obok ciebie
kobiety, przynajmniej jedna jest malowana i to tak
zle malowana, że zaraz dodatki rozpoznasz.

Zaprawdę okropność! W Warszawie gdzie jest to-
warzystwo Zachęty Sztuk Pięknych, najważniejsza
z sztuk, malowanie własnej swej twarzy, w takim jest
zaniedbaniu! A jednak sztuka ta jest u nas wielce u-
prawiana. Nie tylko te, którym wiek lub zbytek pra-

cy i bezsenne noce spędzone na balach, sfatygowali
niegrzecznie policzki, nie tylko te, którym niesprawie-
dliwa natura nie udzieliła oblicza białego i umiarko-
wanie, aż do granic obecnej mody, różowego, ale na-
wet dobrze od natury uposażone i wcale niedotknięte
zębem czasu warszawianki, są adeptkami tej sztuki.

Nie można więc powiedzieć, żeby te ostatnie malo-
wały się z potrzeby — malują się one dla idei!

I dla idei narażają się na tak wielkie szkody! Z roz-
czulenia prawie pisać nie mogę; — bo czy wiecie czy-
telnicy ile taka praca dla idei wymaga poświęcenia.

Przedewszystkiem adeptka sztuki musi się narażać
na ironiczne uśmiechy przechodniów, i być przysto-
waną na to, że wielu będzie ją uważało za jakieś ba-
i bardzo! co naturalnie dla porządnej kobiety bynaj-
mniej przyjemnem być nie może.

Powtóre naraża się na to, że za lat kilka malowa-
nie twarzy, stanie się koniecznością. Wszelakie bo-
wiem pokrywanie skóry farbą, jest dla niej szkodliwe
i prędzej czy później niszczy ją. Dobroć farb nie tu
nie znaczy, gdyż jakkolwiek droższe są w ogóle mniej
szkodliwe od tańszych, to jednak tak samo zły sku-
tek, tylko po dłuższym nieco czasie wywierają.

Natura nie lubi poprawek i mści się za nie.

Nietylko malować twarzy, ale nawet pudrować nie-
można długo bezkarnie. Choćby puder zrobiony był
z substancji wcale nietrującej, jak np. z najlepszej
mączki ryżowej, to jednak nie omieszka on wywrzeć
złego na skórę skutku. Częstki jego zatykają pory
skóry i nie pozwalają jej normalnie funkcjonować, co
po kilku najdalej latach, u jednych prędzej a drugich
później, czyni skórę podobną do skóry osób podeszłych
wiekiem, — nie mówiąc już o rozmaitych wyrzutach,
które się stają udziałem poprawiających naturę.

Wiele upiększających się (?) farbami lub pudrem,
nie wie wcale o tych skutkach, — tym więc nie należy
się uznanie zasługi poświęcania się dla idei: leczinne,
pomimo ostrzeżeń lekarzy i osób świadomych rzeczy,
wytrwale tej sztuce holdują. Brak nam słów po-
chwali!

Jeżeliby która z malujących się pań, nieświadoma
skutków upiększenia się tego rodzaju, i nie mająca
zbyt jeszcze zepsutej cery, chciała zerwać z tem
nienaturalnem postępowaniem, to moglibyśmy jej na
miejsce dawnych środków upiększających polecić in-
ny zawsze skuteczny a nigdy nie szkodliwy.

Skuteczność jego potwierdziła powaga w tym za-
kresie — Dyana de Poitiers.

Pani ta zapytana, jakich używa środków do utrzy-
mania swej cery w młodzieńczej świeżości, wskazała
na wannę z czystą a zimną wodą i powiedziała: „tego
tylko jednego.”

Ale to może sposób zbyt nudny, zanadto zgodny
z radą lekarzy, z rozumem a więc nie tak pewny
jak zachwalane przez rozmaitych fabrykantów w ga-

zetach; środek krajowy i tani, każdemu dostępny
a więc niewłaściwy dla lepszego towarzystwa?

Naturalnie. Pozostańcie lepiej przy dawnem, skła-
dajcie z siebie ofiary na ołtarzu... naiwności — tylko
starajcie się lepiej sztukę swą wykonywać, abyście
nieudolnym doбором kolorów, nie raziły oczu prze-
chodniów, aby artyzm wasz odpowiadał artystycz-
nym wymaganiom naszego wieku.

Wiadomości miejscowe.

— Według Sprawozdania Stowarzyszenia Emery-
talnego kassy zjednoczenia kolei żelaznej Warsz.-
Wied. i Byd. za r. 1874, stowarzyszenie to liczyło
1,845 uczestników. Dochód: 1) Składki i wpisowe
rs. 30,038 kop. 92; 2) do opłaty od obu Towarzystw
rs. 5,556; 3) z kar rs. 3,977 k. 10; 4) z procentów od
kapitałów i pożyczek rs. 21,371 k. 33; 5) ze spienię-
żenia znalezionych przedmiotów rs. 149 k. 50; 6) zysk
z wylosowanych papierów publicznych rs. 911 k. 15;
razem rs. 61,899 k. 1. Wydatki: 1) Pensje emery-
talne rs. 11,822 kop. 46; 2) na wychowanie nieletnich
dzieci rs. 1,926 k. 2; 3) na administrację Kas. Zjedn.
rs. 600; 4) na zwrot składek rs. 1,008 k. 77; 5) zwrot
kar rs. 20 kop. 82; 6) na rozmaite wydatki rs. 40
kop. 89; razem rs. 15,418 kop. 96. Remanent obró-
cony na zwiększenie majątku Kas Zjedn. rs. 46,486
kop. 4.

Z końcem roku zeszłego majątek stowarzyszenia
składał się: z kapitału w papierach publicznych w no-
minalnej wartości rs. 407,800; z gotowizny rs. 2,304
kop. 38; z summ hipotecznych rs. 26,821 kop. 57;
razem rs. 436,925 kop. 96, po zrealizowaniu zaś pa-
pieków publicznych podług kursu z dnia 2 stycznia
1875 r., majątek Kas Zjedn. wynosiłby w rzeczywis-
tej wartości rs. 376,184 kop. 86. Wzrost w porówna-
równaniu z r. 1873 czyni rs. 40,006 kop. 18.

W ciągu r. 1874 wypłacono pensje emerytalne 32
emerytom, z których najwyższa rs. 480, najniższa
rs. 28 k. 80 rocznie i 90 wdowom, najwyższa rs. 525,
najniższa rs. 10 kop. 80 rocznie, nadto wypłacono
fundusze przeznaczone na wychowanie małoletnich
dzieci po 80 zmarłych uczestnikach z których naj-
wyższy fundusz wynosił rs. 160, najniższy rs. 1 k. 80
rocznie. W tymże roku przybyło 9 emerytów, 12
wdów i dzieci po 11 zmarłych uczestnikach. Ubyło
2 emerytów, 4 wdowy i dzieci po 3 zmarłych uczest-
nikach. Te ostatnie z powodu dojścia do 15-tu lat
życia.

Pożyczek procentowych w stosunku 2 miesięcznej
pensji udzielono 457 uczestnikom, na co wydano
rs. 27,775 a odzyskano rs. 25,444 k. 63 1/2, pozostało
do odzyskania w r. b. rs. 2,330 kop. 32 1/2.

— W skutek polecenia Władzy przedstawienia
ogródkowe rozpoczynać się będą punktualnie o go-
dzinie ósmej, czego dotychczas nie przestrzegano;
nadto antrakty trwać mogą najdłużej 15 minut.

PUHAR SAPIEŻYŃSKI

GAWĘDA STAROSZLACHECKA.

(Dokończenie. — Patrz Nr 121).

...Tak król Jegomość jak i Cesarz Piotr piękności
i misternej robotce puhara dosyć nadziwować się nie
mogli, wizerunki i figury na nim kształtnie cięte oglą-
dali, sentencye mądre z pogańskich filozofów czytali
a podając go sobie kolejno, z wesołą a serdeczną
ochotą przez cały czas zeń pili. Aż król August
mówi:

— Puhar ten wasz, panie wojewodo, nie tylko, że
kształtny i pełen misternego jest kunsztu, ale w nim
jakoby *vis magica* leży, jakowaś wdzięczność taka,
że trunkowi i smaku i słodkości dodaje; a to nie wiem
czy to sztukmistrza, co go robił, jest sprawa, czy też
gospodarskiego serca *arcantum*.

...Skłonił się do stóp króla Jegomości Sapieha, za
taki komplement łaskawy dziękując, a tu i Cesarz
Jegomość rzecze:

— Prawdę mówię *brat mój król August* — zaczy-
wał swój kielich pan wojewoda, bo nie pamiętam
już, kiedy mi wino tak smakowało, jako dziś, kiedy je
z tego kielicha piję.

...Po takich słowach kiedy pić już przestano, pan

wojewoda na węgryńska skinał, a ten z pięknem,
srebrzystem, turkusami sypanem puzdrem przybiegł
i panu je podał. Wziął więc p. wojewoda puhar ów i
w puzdro go zamknąwszy rzecze:

— Kiedy taki *splendor* spadł dzisiejszego dnia na
puhar ten, że rozweselił serca dwóch monarchów sła-
wnych i symbolem niegodnym był ich wzajemnych ku
sobie affektów, tedy ten kielich już od momentu tego
Serenissimus jest, i już go się nie tkną usta moje,
chyba kiedy w domu moim *summa solennitas* przypa-
dnie, i to tylko na zdrowie Majestatu!

— Niechże się tedy tak zwie, jak rzekłeś — mówi
król August — daję mu tytuł *Serenissimus*, a gdyby
u was Polaków wszystko nie elekcyą szło, tobym go
królem mianował nad wszystkie kielichy!

...JM. pan wojewoda malborski, Prebendowski, któ-
ry z królem jako konsyliarz przyboczny przyjechał,
ozwie się na to żartobliwie:

— Najjaśniejszy Panie, tedy chyba *diploma* wysta-
wić i pieczęć dać panu wojewodzie *in aeternam rei*
memoriam?

...Wszyscy na te słowa p. wojewody Prebendow-
skiego śmiać się poczęli, a król i cesarz także, ale
jako że w każdej wesołej kompanii i na biesiadzie
ochoćże między żartem a prawdą wążka bywa mie-
dza, tedy król Jegomość zwraca się do adjutanta
swego, generała grafa Flemminga, i mówi:

— Flemming, przypomnij mi to jutro, co tu Pre-
bendowski mówił...

...Poczem wesoła ochota przeciągnęła się dalej,
a mój pan ojciec, który z saskimi *gardekurami* straż
honorową u namiotu trzymał, opowiadał mi, że obaj
monarchowie w wesołości swojej wszystkim hetnanom
i senatorom pole dali, w uciechności żartownych kon-
ceptów prym wiodąc między kompanią całą. Król
August, jak wiadomą jest rzeczą, że siłacz był okru-
tny, Hercules tego *saeculum*, talary jednym palcem
w trąbki jakoby papier na stole zwiłając, kubki w dłoni
jak wosk gniotł, jedną ręką stół z całkowitą ciężką
zastawą dźwigał, i inne takie *mirabilia* zdumionym
biesiadnikom z siły swojej dużej prezentował. A po-
tem zaś w ochocie serdecznej królowi przodku nie
dając, Cesarz Jegomość dragoński kociół do namiotu
wnieść sobie kazał, i na tarabanie owym popis osobli-
wej sztuki czynił, werble, fergatrunki i generałmarsze
wybijając, a wszystko z wielką sprawnością i ku rze-
telnej admiracji panów polskich i saskich...

...Miała zaś owo ochocie tej takowa być przyczyna,
że obie *Serenissimae Majestates* w aljanse z sobą
weszyły, i planty w ścisłej konfidencji na Szweda i
o inne *politica* ułożyły, tedy obaj tak radzi sobie byli
i w takim przednim humorze czas w kampanii tra-
wili.

...Jakoś w trzeci dzień po owej biesiadzie, kiedy

— Wizyty jeneralne po tutejszych Ochronach, (z wyłączeniem leżącej przy ulicy Czerniakowskiej, w której egzamen się odbył, i spalonej przy ulicy Ogrodowej, a organizującej się przy tejże samej ulicy winem miejscu,) odbędą się w następującym porządku:

Dnia 14 b. m. w Ochronie VII na Pradze; dnia 15 w Ochronie XI na Tamce; d. 18 w Ochronie V przy ulicy Wilczej; d. 21 w Ochronie IX przy ulicy Piwnej; d. 22 w Ochronie XII przy ulicy Chmielnej; d. 24 w Ochronie X za Wolskimi Rogatkami; d. 26 w Ochronie XIII i na Nowolipiu; d. 28 w Ochronie VI przy ulicy Furmańskiej; d. 30 w Ochronie VIII przy ulicy Waliców; d. 1 lipca w Ochronie XIV przy ulicy Krochmalnej; d. 3 w Ochronie XVI przy ulicy Gesiej; d. 6 w Ochronie XV przy ulicy Marjańskiej; d. 7 w Ochronie I przy ulicy Freta; d. 8 w Ochronie XVIII na Nowolipiu; d. 10 w Ochronie III przy ulicy Pańskiej; d. 12 w Ochronie XVIIa przy ulicy Dzielnej, a w dniu 14 lipca przy ulicy Solec w Ochronie XVIIb.

— P. Walenty Blumental, przygotował miał do druku obszerny wykład *Buchhalterji handlowej*. Będzie to zatem początek rozleglejszego dzieła, którego brak tak dotkliwie na czas uczuć się daje.

— Przedstawiona wczoraj przez artystów francuskich opereta Vasseura p. n. „La Timbale d'argent“, należy do plodów rozswywołonej muzy, która obecnie dominuje na większej części scen europejskich. Wywołanie śmiechu jest głównym celem tego rodzaju utworów, a cel ten wczoraj więcej niż kiedykolwiek osiągnięty został. Ponieważ więc opera przypadła do gustu publiczności, zbyt śmiało jej efekta znalazły usprawiedliwienie. Do powodzenia jej przyczyniła się głównie wykończona gra panny Keller i panny Danglars.

— Wczoraj przypłynęła galsrami wiślanami z za Krakowa i przybiła do brzegów Solca, znaczna partja glinki mirowskiej w beczkach, oraz cegły ogniotrwałej, pochodzącej z huty Tenczyńskiej (Adama hrabięgo Potockiego). Materiału tego wkrótce ma przybyć jeszcze więcej do Warszawy, na skutek licznych zamówień, jakie przez tutejszych fabrykantów poczynione zostały.

— Dzisiaj wieczorem na scenie Teatru Wielkiego odbędzie się próba jeneralna z nowego baletu p. Bori p. n. „Bogini Walhali. Rzeczony utwór przedstawionym będzie w niedzielę.

— (Art. nad.) Szanowny Redaktorze!

Częstokroć z prawdziwą przyjemnością widzieć się daje, jak podniesiona w Twem piśmie kwestja, o tem lub o owem, przyczynia się do dobrobytu i wygody mieszkańców tego miasta, jak korzystają nieraz z danych objaśnień, osoby, których to dotyczy.

Obecnie udaję się do pośrednictwa Twego z następującą sprawą.

Od dwóch lat dzwony przy kościele Śgo Karola Boromeusza, przestały wzywać pobożnych na modlitwę, trudno jednak pomyśleć dla czego ich reperacja trwa tak długo, czy też brak funduszu, są tego powodem. Przecież radę znaleźć zawsze można. Służący nateraz dzwonek (powiedzieć możemy), zaledwie w kilku słychać domach ztąd wiele osób spóźnia się na nabożeństwa lub też za wesele przychodzi.

Drugą niedogodnością jest brak zegara, którego reperację, kilkakrotnie nam już obiecywano, zawsze jednak kończy się na obietnicy.

W imieniu więc wielu osób upraszamy gorąco o załatwienie wyżej rzeczonych spraw. — *Rzemieślnik.*

— Dziwny co najmniej fakt zwrócił wczoraj naszą uwagę.

Na drugim przedstawieniu komedji, „Na łasce

zięcia“, w teatrze letnim sporo miejsc było pustych. Ze komedja ta jest dobrą i zręcznie napisaną, że artyści nasi występujący w niej wzorową tworzą całość, na to się wszystkie recenzje zgadzają.

Rzecz więc zastanowienia godna, że drugie przedstawienie tak wybornie obsadzonej sztuki, nie mogło sali teatru letniego napełnić.

— Księgarnia pp. Stopelle i Stan wydała obecnie następujące utwory: „Une Rose-Espagnole“ walc Yradiera i „25 lat“, żwawy mazur p. W. Braumana.

— Jeszcze jeden ogródek!

W cieniu drzew okalających restaurację „pod Sekiem“ przy ulicy Długiej, umieszcila się obecnie trupa międzynarodowa p. Oliwierz de Rigardi, włoskiej Hiszpanki, czy też hiszpańskiej Włoszki!

Pani ta ma pod swą dyrekcją pannę Jadwigę de Wagner, p. Burnier z Brukseli, pannę Chodowiecką aż z Kopenhagi i... familię Russanowskich!

Biedny „ojciec ogródków“, biedny Russanowski, gdzie też on tułać się musi!

— Fabryka „Lilpop, Rau i Lewenstein“, ma wykonać do końca sierpnia 135 półwagonów i 135 planatorów do kolei orenburskich.

— Wczorajsza walka w cyrku wypadła znowu nie-pomyślnie dla... naszych siłaczy. Jeden z francuskich Herkulesów w kilku minutach powalił o ziemię zapaśnika Michniewicza. Drugi z kandydatów do stu rubli zaslął przed przedstawieniem. Dziś pasować się ma na arenie p. Jan Schram, znany mocarz. Być może, iż uda mu się pokonać przeciwnika, wątpimy jednak o rezultacie. Nie wystarcza tu bowiem sama siła gladiatorów, potrzeba znać się na sposobach i sposobikach klownów, potrzeba mieć ich zręczność i spryt.

— (Art. nad.) Szanowny Redaktorze!

Wytyskając wczoraj *Przeglądowi Tygodniowemu* grube błędy chronologiczne w jego artykuliku o piśmowni, słusznie ujęliście w cudzysłów jego wyrazy o mniemanych „prawach (ortograficznych) Tow. Przyjaciół Nauk.“ Szkoda tylko, żeście nie powiedzieli, iż takich praw *nie było*, jak to wam dobrze wiadomo. Objasniam rzecz dla niewtajemniczonych własnymi wyrazami Deputacji Ortograficznej, zamieszczonymi w przedmowie do jej *Rozpraw i wniosków*.

„Deputacja składając Towarzystwu (Przyj. Nauk) owoc swych narad, wniosła, ażeby do ostatecznego przyjęcia zasad Deputacji nie przystępowało, dopóki przez sąd publiczny rozstrąszone nie będą... W skutku przyjęcia takiego wniosku, ogłasza Deputacja swą pracę *nie jako dzieło Towarzystwa*, lecz jako swe własne. Towarzystwo upoważniło Deputację do zaproszenia wszystkich badaczy i miłośników języka polskiego, ażeby postrzeżenia swoje nad niniejszą jej pracą bądź drukiem ogłaszać, bądź piśmiennie na ręce sekretarza Towarzystwa nadsyłać zechcieli... *Po rozstrąszeniu dopiero tychże, Towarzystwo zdanie swoje oświadczy*...“

Rozwiązanie Tow. Przyjaciół Nauk, nie pozwoliło uskutecznić zamiaru. Projekt pozostał tylko projektem deputacji, czyli zbiorem jej „wniosków“ poprzedzonych obszernymi motywami. Większość piszących przyjęła go *en bloc*, bez rozpraw, ale ci, którzy nie przyjęli, nie mogli być „sektatorami“ „odstępcami“ od „prawa Tow. Przyj. Nauk“, bo samego prawa nie było.

Niechaj te kilka słów szczerzego uznania dla wysokiej powagi *Przeglądu Tygodniowego* staną się stałym przyczynkiem do „Panteonu wiedzy ludzkiej“, który w Piotrkowie jak P. T. donosi, tak wielkie czyni postępy.

...W kilka lat później po owej rawskiej historii, z której tu za panem ojcem moim wierną opowieść czynię, rzuciły *fatapaną* wojewodę wileńskiego w przeciwny obóz i adwersarzem króla Jegomości a wielkim adherentem szwedzkiego Karola XII zrobiły. Rozpoczęły się niespokojności i wojna wybuchła, a rycerski monarcha szwedzki, w meztwie i animuszu bohater nad bohater wielkie, jako lew srogi padł na potężnych nieprzyjaciół swoich, fortuny wojennej jakiś czas dziwnie zażywając.

...Owóż kiedy król ten młody, w kunszcie wojennym i w zapalczywości rycerskiej fantazji całemu światu chrześcijańskiemu i pogańskiemu także *ter quaterque* sławny, na Cesarza Jegomości i na ziemię jego się wyprawiał, tedy Litwą idąc, JMPana wojewodę Sapięha jako malkontenta a swego aljanta odwiedził i trzecim monarchą był, co w puharze tym przednim i w winie wojewodzinskim upodobanie znalazł, choć pan ten wodę czystą nad wszelkie trunki szlachetne przekładał.

...Owóż taka to jest historia Sapiężyńskiego kielicha, co się *Serenissimus* zwie. A że mi pan ojciec mój czystą prawdę powiadał, tego sam doświadczyłem, oglądając później i kielich ów i świadkiem będąc honorów i ceremonij, jakie mu czyniono. Bo kiedy w Grodnie w garnizonie stałem, był tam także wnuk

— Dziś rozdana została artystom dramatu do nauki komedja oryginalna p. Florjana Łagowskiego p. t. „Jakoś to będzie.“

— Ulica Długa na przestrzeni między Bielańską i Eldorado, jest teraz przebrukowywana.

— Na jutrzejszym koncercie symfonicznym orkiestry p. Fliegego, wykonaną także będzie tak gorąco w sobotę przyjęta znakomita uwertura Żeleńskiego „W Tatrach“. W Czwartek odegrany zostanie „Choraży“ Moniuszki.

— Projekt drogi żelaznej z Lignicy do Kalisza, nad którego urzeczywistnieniem od kilku lat toczą się układy, ostatecznie zaniechanym został.

— Węgla kamiennego wydobyto w Królestwie Polskim w roku zeszłym 10,511,456 pudów w dużych kawałach, 2,403,846 pudów średniego, i 10,387,181 pudów miążkiego. Razem 23,302,483 pudów.

— Z powodu zbytniego zamoczenia fantów i Parku Aleksandrowskiego na Pradze przez ulewny deszcz jaki padał do godziny 1 ej z południa w niedzielę 6 czerwca, zabawa w połączeniu z loterją w tym dniu w żaden sposób odbyć się nie mogła, przeto Zarząd Szpitala obrał na ten cel dzień przyszłej niedzieli to jest 13 czerwca. Podając niniejsze zawiadomienie Zarząd ma honor najuprzejmiej prosić wszystkich członków, aby raczyli zebrać się na posiedzenie w kancelarji Szpitala w dniu 11 czerwca, to jest w piątek o godzinie 5 po południu odbyć się mające w celu wspólnego naradzenia się i ostatecznego złożenia książecek.

Kurator Szpitala *Morytz.*

— W dzisiejszym dniu, przy rozpoczęciu ciągnięcia 5-ej klasy Loterji Klasycznej, główne wygrane padły jak następuje:

Nr 14,050 wygrał rs. 5,000 u kolektora Lewartowskiego w Warszawie. Nr 4,159, 6,818, 7,667, 11,465 i 17,147 po rsr. 500. Nra 6,120, 13,324, 15,660, 21,625 i 22,844 po rsr. 200.

— Zarząd Hotelu Europejskiego składa całonocną pensję dziennego szwajcara w ilości rs. 7 kop. 50, jako karę za niegrzeczne upominanie się o zwrot przypadającej mu należności od żony Kapitana Arapow Marji. Pomieniony fundusz przeznaczona się dla biednej Dom... z 8 dzieci za Wolskimi rogatkami. (Już po raz drugi Zarząd Hotelu Europejskiego w ten sposób karci swą służbę. Sposób ten zasługujący na uznanie jest rzeczywiście jedynym dla ukrócenia swawoli i buty służby hotelowej. P. R.)

— Złożono w Redakcji Kurjera Warszawskiego od M. K. kop. 50 dla biednych do uznania Redakcji.

— Woreczek z drobnymi pieniądźmi, znaleziony wczoraj o 8 wieczór na rogu ulic Chmielnej i Brackiej, w bliskości pompy, jest do odebrania w Redakcji za udowodniem.

— Dwie książki do Nabożeństwa jedna w języku polskim druga w niemieckim pozostawione w sklepie Rozenstadta przy ulicy Zabiej za udowodniem odebrane być mogą w Redakcji Kurjera Warszawskiego.

— Warszawski Szpital dla dzieci przy ulicy Solnej Nr 814, podaje do wiadomości, iż w dniu jutrzejszym t. j. d. 9 b. m., o godzinie 12 z południa, będzie miało miejsce szczepienie ospy ochronnej wprost z jałówek po rs. 1 kop. 50 od osoby, nadto krowianka spręda się na miasto po kop. 50 sztuka.

— *Pani E. K.* — W sprawie tej powiemy wkrótce kilka słów więcej.

— *P. Piotrowi Kowal....* — Zarząd Kopalni Wieleckich sam o tem uwiadamia. Dotychczas nie przysłano nam żadnego w tej mierze szczegółu, wiedzieć zatem nie możemy o dniu uroczystości.

Cesarz Jegomość w dalszą drogę przez Litwę ku Moskwie a król August ku Lwowu się już wybierali, przyszedł niespodzianie do p. wojewody wileńskiego Sapięhy generał graf Flemming i z kancelaryi królewskiej pergamin z pieczęciami mu przyniósł. Był zaś ten dokument przez obie *Serenissimae Majestates*, tak króla Augusta jak Cesarza Piotra wystawiony i podpisany, a *formaliter sollemniterque* stanowił, że „jako puhar JM. pana wojewody zaszczyt taki miał, że w pamiętnej dobie serca obu monarchów nietylko radował ale i ku sobie efektem szczerym pociągał, tedy mu obie *Majestates* tytuł *Serenissimi* dają i *in aeternam rei memoriam* tego radoznego a niespodzianego spotkania swego i zawartej w Rawie przyjaźni po wiczyste czasy stanowią i rozkazują, jako puhar ten tylko przy straży honorowej dobywany być ma, która to straż monarsze salutacje robić mu jest powiną, a to jest: z hauptwachu trzy razy wołać, broń skwerować, sztandar chylić i potrójny werbel w kotły uderzać...“

...Dokument ten pan wojewoda wileński do owego srebrzystego puzdra, w którym puhar *Serenissimus* spoczywał, złożyć kazał, i od tego czasu między klejnoty najdroższe skarba domowego liczyć, a nawet misternie rzeźbiony kredens dlań z osobna u siebie ustawił.

p. wojewody wileńskiego, książę Michał Sapięha, wojewoda podlaski. Zdarzyło się tedy, że książę Nestor Sapięha właśnie co niedawno generałem artylerji zostawszy, a po lustracyach jeżdząc do Grodna przybył, a jako nieznany dotąd krewniak przez p. wojewodę podlaskiego z wielką fetą był podejmowany. Na tej fecie i ja z oficerami garnizonu byłem, a odbywało się to w ogrodzie pod gołym niebem, albowiem dzień był letni i pogodny.

...Owóż kiedy zdrowia miano rozpocząć, widziałem, jak dwoje pacholąt szlacheckich puzdro srebrzyste przyniosło, w którym puhar był ukryty. Opodal stół ustawiona była kompania milicyi wojewodzinskiej niemieckiego autoramentu, a kiedy wojewoda puzdro otwierał, kielicha dobywając, tedy kapitan komendy dał: *Achtung! Präsentirt das Gewehr!*

...Zaraz też werbel potrójny bito i oficerowie szponton, a kapitan szpadę prezentował. Książę wojewoda z puharu tego tylko dwa zdrowia wnosil, a to Króla Jegomości i *salutis Reipublicae*, a potem zaraz go chowano, honory te same czyniąc z uderzeniem w kotły i skwerowaniem broni... A tak było zawsze, kiedy przy fecie jakiej puhar ten na stół niesiono, bo nie na darmo *Serenissimus* był i przywileje od trzech monarchów miał... *G. L.*

† Jutro, o godzinie 11ej z rana, jako w rocznicę imienin ś. p. Felicji z Miedzielskich Ciesielskiej, odbędzie się Wotywa w kościele Powązkowskim. — 8167—
 † Za duszę ś. p. Felicjanę z Ledwańskich Prymuśińskiej, obywatelki miasta Warszawy, w dniu jutrzejszym, jako w dniu imienin, odbędzie się Nabożeństwo żałobne, o godzinie 8 1/2 z rana w kościele Przemienienia Pańskiego, przy ulicy Miodowej, na które pozostała rodzina, krewnych, przyjaciół i znajomych, zaprasza. — 8,277—

† W przyszły czwartek dnia 10 b. m., o godz. 6tej rano, w kościele Wszystkich Świętych na Grzybowie, odprowadzają Wotywa żałobną za spokój duszy ś. p. Księdza Józefa-Kalasanta Wyszynskiego, zmarłego dnia 21 maja r. z. — 8,197—

† We czwartek dnia 29 maja (10 czerwca), o godzinie 9tej z rana, odprowadzają Wotywa żałobną za spokój duszy ś. p. Michała Kazanowskiego, dobroczyńcy tego zakładu. Zarząd Instytutu uprzednio zaprasza na takowe: krewnych, przyjaciół i znajomych zmarłego. — 8,208—

† We czwartek dnia 10 b. m., o godzinie 8mej rano jako w rocznicę śmierci, naszej ukochanej matki, Katarzyny z Polemberskich Stefańskiej, odprowadzają Nabożeństwo żałobne, za spokój duszy jej w kościele N. Marii P. Łaskawej, przy ulicy Świętojańskiej, na które osierocone dzieci, zapraszają Przyjaciół i Znajomych. — Aniela, Bruno, Leon.

† Pojutrze, to jest we czwartek, jako w przeddzień imienin ś. p. Antoniego Rozebberga, niegdys kassjera Magistratu m. Warszawy, odbędzie się w kościele powązkowskim, o godzinie 10tej z rana za spokój duszy nieboszczyka, Nabożeństwo żałobne, na które w smutku pozostała wdowa, zaprasza krewnych i znajomych. — 8,294—

† Ś. p. Jadwiga z Sachowiczów 1-go ślubu Tarnowska 2-go Pawłowska po długiej i ciężkiej chorobie opatrzona ŚŚ. Sakramentami, rozstała się z tym światem w dniu 7 czerwca r. b. przeżywszy lat 59, w nieutulonym żalu pozostały mąż wraz z córką, zięciem i wnukiem, zapraszają wszystkich krewnych, znajomych i przyjaciół na żałobne nabożeństwo w dniu 9 czerwca, o godzinie 10 z rana odbyć się mające w kościele Ś. go Marcina przy ulicy Piwnej a następnie na wyprowadzenie zwłok w tymże dniu i z tegoż kościoła na Cmentarz Powązkowski o godzinie 6ej po południu. — 8302—

Wiadomości Polityczne.

Sprawy wewnętrzne Francji znowu zaczynają występować na pierwszy plan obrazu, jaki odbija w sobie dziennikarstwo z wypadków współczesnych. Miała być wojna zewnętrzna w maju, będzie może wojna wojna wewnętrzna w lipcu lub sierpniu. Skoro lord Derby do Niemiec aż depeszę napisać musiał, widocznie niebezpieczeństwo dyplomatycznie przynajmniej istniało; depesza zrobiła swoje: obawy wojenne ucichły, a Niemcy nie tylko wypierają się dziś zamiaru wojny, ale klną się jako żywo, iż nigdy nie myśleli nawet żądać od Francji, wstrzymania organizacji wojennej, a jak nazywali, uzbrojen wojennych. Dość im było tylko wytłumaczyć różnicę, jaka istnieje między organizowaniem wojska a zbrojeniem się na wojnę, aby ich gniewy ułagodzić. Wytłumaczenie to połączone być musiało z ukazaniem niewesołej perspektywy, w której Niemcy, zaczepiając Francję, mogłyby znaleźć niejedną potęgę przeciwko sobie.

Patrząc dziś na cały przebieg sprawy, o ile go znać można, dochodzimy do wniosku, że kancelarja niemiecka nasrożyła się dla tego tylko, aby wypróbować usposobienie Europy. Spodziewała się może, iż dzięki licznie nawiązanym niciom stosunków, uda się jej wywołać zbiorowy krok do Francji. Po za tem jeszcze mógł się ukrywać zamach na opinię Niemców, dla wyzyskania jej w celu nowych projektów i kredytów wojskowych. Domysł ten w pierwszej chwili tu wypowiedziany, dotychczas nie znalazł dla siebie faktycznej podstawy, nie dowodzi to jednak, aby miał być błonnym: na jesieni dopiero okaże się jego zasadność lub bezzasadność. Wtedy kancelarja związkowa, jeżeli miała jakie widoki prawodawcze, będzie musiała z nimi wystąpić przed sejm cesarstwa. W żadnym razie nie możemy przypuścić tego, aby ludzie kierujący polityką w Berlinie, ulegli byli rzeczywistej obawie blizkiej wojny, aby choć przez chwilę wierzyli w to, że Francja rzeczywiście chce teraz już wypowiedzieć im wojnę i odebrać co swoje. Nie było więc i istotnego niebezpieczeństwa—pozorami zaś dyplomacja jedynie zatrwożyć się mogła i z obowiązku zastrwożyć się musiała. Ztąd cyrkularze, noty i wyjaśnienia w parlamencie.

Wojnę zatem zewnętrzną Francji, zażegnała dyplomacja europejska—jeżeli już konieczne wojna być miała, a do wyrozumienia całej zawieruchy majowej

koniecznem jest przypuszczenie groźnego niebezpieczeństwa nowego starcia się Niemiec z Francją. Nie tak łatwa sprawa będzie z usunięciem niebezpieczeństwa wojny wewnętrznej, na którą się znowu we Francji zanosi. Stronnictwa wsteczne i większość w rządzie wersalskim, nie mogą strawić owej rzeczywistej papierowej zaprowadzonej w dniu 25 lutego. Jeżeli się na głównych punktach, na czołe kolumny bojowej ustąpić musiało, chce się teraz przynajmniej ubocznymi korzyściami, dodatkowymi podjazdami jako takozwycięstwo przeciwników unicestwić. „Macie rzeczywistą, mówią pp. Broglie i Buffet, ale ja wam tak urządzimy, że nie będziecie mieli rzeczywistej.“ Tej dobrej wiary, tego rozumnego poddania się konieczności, tego uczciwego pokoju między stronnictwami, bez którego nie ma pokoju w państwie—daremnie byśmy we Francji szukali. Drobne tylko znajdziemy w tym względzie usiłowania.

Projekt ustosunkowania, a po części i organizacji władz nie zorganizowanych jeszcze przez prawa Walona w lutym, przedstawiony d. 18 maja przez Dufaure znosi zasadę samoistności Zgromadzenia Narodowego t. j. ustawicznosci jego obrad, jaką od lat czterech sama siła rzeczy ustaliła. Oba nowe Zgromadzenia prawodawcze będą miały 5 miesięcy corocznie do obrad; poza tem legalnie obradować nie mogą. Prezydent je zwołuje i rozpущa, może je na miesiąc odroczyć, nie więcej wszakże, jak dwa razy w ciągu sessji. Mogą być zgromadzenia zwołane i po ustaniu sessji normalnej, lecz do tego potrzebną jest albo wola prezydenta, albo żądanie połowy członków Senatu i Izby deputowanych, wyraźnie na piśmie objawione (450 podpisów). Wszystkie traktaty podpisuje i ratyfikuje prezydent, a przedstawia Zgromadzeniu tylko według uznania. Wyjątek stanowią konwencje handlowe, celne i finansowe. O pokoju i wojnie prezydent stanowi. Może traktat zaczepno-odporny zawrzeć, może wojnę wypowiedzieć, nie pytając się przedstawicieli politycznej władzy narodu. Jedynie tylko ustąpienie i nabycie terytorium zatwierdzenia Izby potrzebuje. Przypomnieć tu jeszcze należy, że prezydent jest dowódcą sił zbrojnych a przed narodem odpowiada tylko w wypadkach zdrady kraju. W pełni więc swych atrybucyj, prezydent posiada władzę bardzo silną i przy znanej nienawiści Mac-Mahona do rzeczywistej, w pewnej mierze nawet dla dzisiejszych urzędów publicznych Francji niebezpieczną.

Komisja trzydziestu w interesie tych instytucji wprowadza pewne zmiany do projektu. Najpierw w miejsce połowy podpisów do zwołania wymaganych wprowadziła 1/3 część—przez co niby zwołanie samo ułatwiła, ale nie usunęła trudności, jakie najwyższa władza nad narodem w funkcjonowaniu swoim spotykać będzie, dopóki nie zostanie wyzwolona z pod przemocy administracyjnej. Drugim ulepszeniem jest wyszczególnienie tych traktatów, których ratyfikacja przez Zgromadzenie nie będzie potrzebna. Trzeci i ostatnie nakonieć stanowi przyjęcie zasady, że do wypowiedzenia wojny, potrzebnem będzie zezwolenie obu Izb. Dwie ostatnie zmiany są istotnie pożytecznymi. W ogóle komisja starała się to tylko wprowadzić do projektu rządowego, co się z całą tendencją jego zgadza, a na co rząd prawdopodobnie przystanie, chociaż i tak zgodzenie się to jest mocno wątpliwem. Oświadczenia pp. Buffeta i Dufaure w dniu 29 b. m., każą uważać zwłaszcza cyfrę połowy członków żądających zwołania Izb, za ultimatum ze strony rządu. P. Dufaure wyraźnie oświadczył, że punkt ten rozmyślnie jak największymi trudnościami otoczono, aby go nieprzystępnym uczynić.

Tak zmieniony projekt d. 1 b. m. był już zupełnie rozstrągnięty. Wyznaczono sprawozdawcę, Laboulaye'a, który już właściwy operat dla Zgromadzenia Narodowego wypracował i w tym tygodniu spodziewać się już można rozpraw. Komisja zabrała się niezwłocznie do rozbioru prawa o wyborze senatorów.

Niebezpieczeństwo największe, bo największy interes i zachowawców i republikanów ześrodkowany jest około prawa wyborczego do przyszłej Izby deputowanych. Czy podzielić Francję na okręgi, czy też utrzymać dzisiejszy podział na departamenty? Czy rozbić opinię na drobniejsze części, aby się każda z nich indywidualnie objawić mogła, czy też utrzymać większe aglomeraty, w których owdrobne cząsteczki pochłonięte być muszą? Republikanie chcą stale głosowania departamentami. Rojaliści i pół rojaliści dopominają się podziału na okręgi, rozsiani są bowiem po Francji pojedynczymi już tylko okolicami; przewagę utracą w departamentach, w okręgach jeszcze odzyskać mogą. Około tego punktu stoczy się walka na zabój. Rojaliści widząc ostatnią deskę zbawienia, nie łatwo ją wydrzeć sobie dadzą. Gdyby wygrali, gdyby na wyborach okręgowych górę odnieśli, najniezawodniej Mac Mahon zaproponowałby rewizję konstytucji, a kosztą tej rewizji zapłaciłby—któż, jeżeli nie rzeczywista?

Raport Laboulaye'a odczytany zostanie komisją konstytucyjną w dniu dzisiejszym. Przedstawienie go pod rozbiór Zgr. nad. nastąpi dopiero w przyszłym tygodniu w połowie miesiąca.

Intrygi do rozburzenia większości na której opiera się w parlamencie rzeczywista, zmierzające — nie ustają w Elysée i Wersalu. „Rep. française“ Gambetty zachowuje wielkie umiarkowanie i w zakresie nowych praw organicznych jest mniej wymagającą od republikanów z rozumem jakimi są lewośrodkowcy.

Bonapartyści w głosowaniu nad prawem wyborczym (okręgi lub departamenty) przechyliły się na tę lub ową stronę, według tego jak się chylić będzie gabinet. Znaczna część legitymistów podobno chce głosować z republikanami za głosowaniem cało-departamentowem (scrutin de liste). Wiadomość ta nie zastępuje dziś jeszcze na wiarę. Gdyby się sprawdziła, zapewniłaby zwycięstwo systematowi, popieranemu przez stronnictwo republikańskie.

Zgr. narodowe w ostatnich dniach przeszłego tygodnia uchwaliło bardzo ważne dla wewnętrznego porządku prawo o wprowadzeniu systematu odosobnienia w więzieniach.

D. 5 b. m. Laboulaye bronił w zgr. narod. wolności wyższego nauczania, dopominając się jej dla duchowieństwa równie jak i dla innych obywateli. Laboulaye jest sprawozdawcą Komisji specjalnej.

Komisja wyborów postanowiła proponować zgr. nar. „uneważnienie“ wyboru Bourgoing w dep. Nièvre, rok temu już dopełnionego.

Bonapartyści powstają na ucząliwy charakter nowego prawa prasowego, opracowanego przez rząd. Tyrania ta na tem polega, że rząd chce wzbronić dziennikom wszelkich dyskusji nad prawami z 25 lutego r. b. Bonapartyści spodziewali się, iż będą mogli szarpać swobodnie organizację rzeczywistą.

Król szwedzki d. 2 b. m. opuścił Berlin, tegoż samego dnia zjechał do Drezn zabawił do dnia następnego i d. 3 b. m. nad wieczorem przybył wraz z małżonką do Cieplie czeskich. D. 5 b. m. zawitał do Norymbergii.

Alfons XII nie żeni się ani z księżniczką niemiecką ani z żadną inną. Sam pacholecy jeszcze wiek króla wystarczał na wykazanie bezzasadności rozpущzonej pogłoski.

Lord Derby przyjmował deputację, która dopominała się interwencji dyplomatycznej na korzyść niepodległości Kuby o jaką ta perla Antyllów od lat sześciu już walczy. Minister wywinął się nic nie znaczącym ogólnikiem. Z odpowiedzi jego widać, że w powodzenie powstania nie wierzy a przynajmniej urzędowo nie wierzy nie śmie.

W Hiszpanji ciągle beczynność na głównym teatrze wojny, około Estella. Na innych punktach polityczki i ruchy nie zawsze pomyślne dla Alfonsistów, Karliści rozpościerają się coraz bardziej po Quipuzcoa.

W nocy z 4 na 5 wyniósł się z pośpiechem jak największym cały garnizon z fortezki Astigarraga. Podstawiali pod nią Karliści.

Ostrzeliwanie Renterii, które zapowiedziano, uważać można za zaniechane.

P. Thiersa odwiedzili w tych czasach posłowie Niemiec i Rosji, książę Orłów i książę Hohenlohe. Ostatni wręczył byłemu prezydentowi 34 tomy dzieł Fryderyka II.

Sułtan Zanzibaru d. 4 b. m. przybił do portu Li-zbońskiego. Jedzie jak wiadomo do Anglii.

Dnia 4 b. m. p. Bourke na zapytanie Hanburego w Izbie niższej oświadczył, że nic nie wie o nowej wyprawie rosyjskiej nad Oxus (Amu-Darya).

Depesze telegraficzne.

Warszawa, dnia 7 Czerwca, godz. 1 m. 15 w poł.

Berlin 7go. — Izba deputowanych przyjęła ustrój prowincjonalny według projektów kompromisowych Miquela. Imienne głosowanie jutro.

Poznań 7go. — Koźmian aresztowany ponownie z powodu odmówienia świadectwa w sprawie ekskomunikacji Kieka.

— W tym roku grad dość wczesnie rozpoczął swoje szkodliwe działanie i moje zasiewy już dnia 15 (27) maja uszkodzone zostały znacznym gradobiciem. Na szczęście byłem ubezpieczony w Ruskim Towarzystwie Ubezpieczeń od gradobicia założonem w roku 1871, reprezentowanem na Królestwo Polskie przez p. A. Neumana w Warszawie. Zawiadomiwszy Towarzystwo o nastąpieniu gradobicia, szkoda moja niezwłocznie jak najrzetelniej oszacowaną i zapłaconą mi została, co niniejszem tak w interesie Towarzystwa, jakoteż i obywateli ziemskich podaje do publicznej wiadomości.

D. 4 czerwca.

— 8318 —

Telesfor Kunkel,

obywatel z Kujawskiego.

